

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 milimetr w 2 szpaltach, (szerokość szpalty 45 milimetrów), po 72 grosze. Dla poszukujących pracy po 20 groszy. Marginesowe po złotych 3.— za 1 milimetr w jednej szpalcie (szerokość szpalty 45 milimetrów).

Rok VI.

Nr. 49.

Kraków, wtorek 29 lutego 1944

Nie zamówione przez Redakcję rękopisy będą zwracane autorom jedynie przy dołączeniu portu zwrotnego. Prenumerata miesięczna 6.— zł., z odnośnikiem do domu 50 zł. W Rzeszy z dopłatą portu 7 50 zł. W Gen Gub tylko prenumerata przez urzędy pocztowe. Konto czekowe: Warszawa 658

Zabezpieczenie włoskich zabytków sztuki.

Dzięki energicznej inicjatywie czynników niemieckich wiele tysięcy skrzyń przewieziono na samochodach ciężarowych do Watykanu.

Medjoian, 28 lutego. Z miarodajnej strony niemieckiej podają obecnie bilans zarządzeń podjętych przez niemiecką armię i SS, celem zabezpieczenia włoskich dzieł sztuki o wyjątkowej wartości historycznej i artystycznej, zagrożonych wskutek wojny.

Z zestawienia tego wynika, że jedynie tylko dzięki energicznej inicjatywie czynników niemieckich zdołano przewieźć w bezpieczne miejsce z różnych stron Włoch cenne dzieła sztuki i zabezpieczyć je od niebezpieczeństwa bomb i przywłaszczenia sobie przez obce ręce. Rząd włoski w chwili wybuchu wojny w r. 1940 zabezpieczył na wielką skalę dzieła sztuki z muzeów i kościołów w Rzymie, Wenecji, Medjoianie, Neapolu i licznych innych większych miast częściowo w zainkubacji, częściowo w małych miejscowościach. Po okupacji południowych Włoch, wskutek zdrady Badoglio, niemożliwe było zorientowanie się co do miejsca przechowania dzieł sztuki, ponieważ odpowiedzialne za to osoby nie znajdują się częściowo na okupowanych obszarach południowo-włoskich, częściowo zaś w związku z wypadkami z 25 lipca, zaginęły i nie dadzą się odszukać. Wobec tego powstało niebezpieczeństwo, że zdeponowane skarby sztuki staną się dobrem bezpańskim i padną ofiarą konfiskat aliantów oraz ich bombardowań. W tych warunkach czynnik niemiecki w ścisłym porozumieniu z różnymi włoskimi władzami wojskowymi i cywilnymi, po pokonaniu niezwykłych trudności i z wielkim nakładem pracy, dokonały akcji przeniesienia tych skarbow sztuki w bezpieczne miejsce.

W zniszczonym obecnie klasztorze Monte Cassino, jak stwierdzono dopiero przez przypadek, znajdowały się nietylko cenne archiwa i zbiory klasztoru, ale także część unikatów z muzeów neapolitańskich, słynne brzozy z Pompei, cenne malowidła, inkunabuly i manuskrypty. Skarby sztuki z muzeów i archiwów w Neapolu zostały pierwotnie zdeponowane w klasztorze Monte Cassino na czas trwania wojny. Po podaniu już do wiadomości publicznej przetransportowaniu archiwów i manuskryptów klasztoru Monte Cassino do Watykanu, w późniejszym czasie na wojskowych samochodach niemieckich przewieziono do Watykanu i tam zabezpieczono także zdeponowane w Monte Cassino przedmioty sztuki, pochodzące z muzeów neapolitańskich. W Watykanie znajduje się obecnie kilka tysięcy skrzyń, zawierających skarby sztuki z różnych części Włoch, wśród nich najszlachetniejsze malowidła z muzeów rzymskich, meljolańskich, weneckich i neapolitańskich. Ponadto na skutek starań władz niemieckich przewieziono do Rzymu dzieła sztuki, rozsiane w poszczególnych zamkach i miejscowościach. I tak czynnik niemiecki dowiedziały się, że w dwóch zamkach koło Urbino w pobliżu Rimini pomieszczone zostały obrazy Tycjana, Tintoretto i Rafaela, jak również słynny skarbiec z kościoła św. Marka w Wenecji, w którym znajduje się sławny na cały świat złoty ołtarz z Pala d'Oro.

Wszystkie te skarby sztuki przewozi się samochodami ciężarowymi wśród największych trudów po oblodzonych drogach górskich, nocami, stale pod groźbą ataków samolotów alianckich, najpierw do Palazzo Venezia, gdzie rzeczoznawcy badają je i rejestrują, a następnie do Watykanu. Transport odbywał się pod kierownictwem niemieckim na samochodach ciężarowych, oddanych do dyspozycji ze strony włoskiej. W ciągu szeregu tygodni zwi-

ziono z powrotem do Rzymu wszystkie skarby sztuki, które z początkiem wojny z różnych muzeów włoskich zostały pomieszczone na prowincji i obecnie groziło im niebezpieczeństwo zaginięcia lub zniszczenia.

Równoległe z tą akcją podjęto kroki, mające na celu zabezpieczenie najcenniejszych pomników historycznych w licznych włoskich miastach i miasteczkach. Mianowicie nawet w małych i najmniejszych miastach włoskich znajdują się historyczne budynki i dzieła sztuki o wyjątkowej war-

tości. W ten sposób zabezpieczono słynny skarbiec kościelny w Gaeta, najcenniejsze przedmioty sztuki w Vicerbo, Orvieto, Sutri i innych miejscowościach latyńskich, jak również ze słynnego muzeum Etrusków w Tarquinia zniszczonego później przez bomby angielskie. Również celem zabezpieczenia pomników i dzieł sztuki drugorzędnej wartości, zwłaszcza stamowiacych własność kościelną, czynnikami niemieckimi i włoskimi przy wspólnym porozumieniu wydały szereg możliwie najskuteczniejszych zarządzeń ochronnych.

Anglicy płacą wysoką cenę.

Olbrzymie straty brytyjskiego lotnictwa.

Sztokholm, 28 lutego. Londyńska służba informacyjna oświadcza:

„Pewien pilot, który brał udział we czwartek w atakach na Niemcy, zeznaje, że spotkały się one z silnym oporem samolotów myśliwskich. Mówi on, że myśliwcy niemieccy startują z każdego lotniska, położonego u wybrzeża Kanalu i że lecą aż do celu, a nawet poza ten cel. Niektórzy z myśliwców niemieckich przedarli się poprzez naszą ochronę myśliwców, rzucając się na bombowce amerykańskie. Inny pilot opowiadał, że Niemcy druzgotali nielewiwie końce naszych skrzydeł samolotowych”.

„Reuter” donosi, że samoloty angielskie wywalczyły sobie mniąsły drogę do celu swego poprzez znaczne gromady myśliwców. Pewien członek załogi bombowca oświadczył, że doszło wtedy do wielkiej bitwy lotniczej. „Niemcy wykombinowali sobie system gruntownie opracowany i nad-

latują bezustannie do bombowców amerykańskich całymimi rajami, a istnie plekro zaplątują się nankoło nas w czasie, gdy oni atakują”.

Należy sobie przypomnieć — tak pisze oświadcza „Manchester Guardian” — co to znaczy, jeżeli według własnych danych Churchilla kosztowała Anglija wojna powietrzna dotychczas tylko 50.000 angielskich lotników. Są to „przeraziwe cyfry”, które mogą być jeszcze przeraźliwsze, jeżeli się je porówna ze stratami, jakie Anglija poniosła w innych wojnach, zajmujących wiele miejsca w brytyjskiej historii. Jeżeli weźmiemy na przykład wojnę burską, w której 5.750 ludzi pozostało na pobojowisku, a okragło 16.000 zmarło wskutek odniesionych ran i chorób, w takim razie dane Churchilla przedstawiają się odnośnie do poniesionych wyłącznie w lotnictwie strat, jako 6-krotnie większe, aniżeli we wszystkich bitwach wojny burskiej.

Karta Atlantycka fikcją.

Nowe publiczne upokorzenie się Anglii wobec Moskwy.

Sztokholm, 28 lutego. Złożone we czwartek w Izbie Lordów oświadczenie starszego sekretarza stanu urzędu spraw zagranicznych Visconta Cranborne'a określa się w londyńskich kołach dyplomatycznych jako nowe „zdumiewające” publiczne upokorzenie się Anglii wobec Moskwy.

Widocznie musiał Cranborne wobec całego świata na żądanie Moskwy powtórzyć publicznie, że rząd brytyjski w żadnym wypadku nie poweźmie politycznych decyzji bez poprzedniego porozumienia się z Moskwą. Członek Izby Wyższej Viscont Samuel, żyd, zażądał całkiem wyraźnie tego rodzaju oświadczenia lojalności. Twierdzi on w jednym ze swych przemówień, że angielski rząd podjął się swego czasu akcji pośredniczącej w polskim konflikcie, nie porozumiewając się z Moskwą, ani też nie dowiedziawszy się, czy tego rodzaju akcja będzie Kremlowi przyjemna. Cranborne podkreśla jeszcze raz, że rząd brytyjski utrzymuje ścisłe porozumienie z rządem sowieckim, i że nigdy i żadnego czasu nie podjął jakiegokolwiek akcji, niepożądanego dla Sowietów.

Rozmaite dzienniki stwierdzają dziwnego rodzaju niedociągnięcia agencji Reutersa w podaniu sprawozdań o ostatniej debacie w Izbie Gmin, dotyczącej spraw zagranicznych.

Narzekają one, że skazane są na fragmentaryczne komunikaty prywatnych korespondentów, z których wynika zawsze, że debaty były żywe i interesujące. „Tribune de Geneve” oświadcza: „Dopiero z przemówienia Edena dowiedzieć się można właściwie, że po przemówieniu Churchilla zabralo głos jeszcze kilku posłów. O tych przemówieniach milczy jednak agencja telegraficzna „Reutersa”, wobec czego trzeba sobie własne sprawozdania zestawiać z rozmaitymi dziennikami. Większa część mowców wcale nie była powściągliwa w stosunku do Churchilla. Wskazując na los, jaki Unja Sowiecka pragnie zgutować Polsce, ostro zwrócił się przeciwko tej tyranii sir Archibald Southby. Macgovern, członek niezawisłej partji robotniczej zawołał: „Wszystkie idealistyczne hasła tej wojny wyrzucone zo-

Kto broni Europy?

Realistyczne rozważania portugalskiego czasopisma.

Lizbona, 28 lutego. Czasopismo lizbońskie „Esfera” w artykule pt. „Dylemat europejski” zajmuje stanowisko wobec zagadnienia walki przeciwko bolszewizmowi.

Czasopismo stwierdza, że Europa musi zlikwidować groźbę jej śmiertelne niebezpieczeństwo. Albo Europa zwycięży, albo zostanie załana przez barbarzyńców, przychodzących zawsze ze wschodu. Byłoby bezcelowym zamykać oczy na ten fakt i oddawać się nadziei, że jakieś inne mocarstwo, niż Niemcy, byłoby w stanie usunąć to niebezpieczeństwo. Taka idea jest wielką fantazją, rozpowszechnianą w świecie przez międzynarodowe żydostwo, tego bezpośredniego sojusznika bolszewizmu. Ci, którzy pragną udowodnić światu i sami wierzą, iż istnieje jakaś „narodowa Rosja”, odczuliby pierwej na własnej skórze w razie zwycięstwa bolszewizmu skutki tej zdrady wobec uszczęplonych dóbr cywilizacji.

„Tylko jeden naród, mianowicie niemiecki, za pośrednictwem swoich żołnierzy miał sposobność z własnej obserwacji zapoznać się z celami Kremla. Nie kto inny, ale tylko żołnierz niemiecki był tym, który wraz ze swymi towarzyszami bronił z krajów sprzymierzonych w toku pięciu ciężkich lat wojny zapobiegł dotychczas dotarciom tego kolosa sowieckiego do zachodniej Europy. Pozostała tylko jedna droga, droga walki z bolszewizmem, z siłami barbarzyństwa. Albo Europa pokona to śmiertelne niebezpieczeństwo, albo zginie w najstraszliwszej rzezi dotychczasowej historii świata”.

Lotnicy sowieccy atakowali niemiecki statek szpitalny.

Berlin 28 lutego. Jak donoszą, sowieccy lotnicy torpedowcy zaatakowali w dniu 26 lutego z braskim niemiecki statek szpitalny, transportujący rannych na swym pokładzie. Wypuścili oni kilka torped przeciwko statkowi na wysokości około 10 mil morskich na północny zachód od wyspy Hangoe. Torpedy chybiły swego celu, a atak nastąpił wbrew temu, że statek ten znany był jako statek szpitalny, i że posiada znaki i cechy przepisane przez konwencje genewską.

Problematyka strategii sowieckiej.

Madryt, 28 lutego. W komentarzu na temat wydarzeń na froncie wschodnim, pisze „A. B. C.”:

„Rzekomo sukcesy sowieckie posiadają charakter relatywny i łatwo obrócić się mogą w objaw wręcz przeciwny z przychylnymi niesłychanych ofiar krwi, jakie położyli bolszewicy”. Dziennik ten stwierdza, że absolutnie nie osłabiona jest siła bojowa armii niemieckiej i że żadnego wpływu na nią wywierać nie mogą ruchy wsteczne. Za każdy kilometr kwadratowy zajętego przez siebie terenu ponieśli natomiast bolszewicy tak wysokie straty w ludziach i materiale, że żadną miarą przyrównać ich nie można do obszarów zajętych i że wywrą one niechybnie wpływ rozstrzygający, gdy nadejdzie chwila odpowiednia.

Kombinowana niemiecka broń: Wóz pancerny wraz z miotaczem mgły.

Optymistyczne oczekiwania nie spełniły się.

Sztokholm, 28 lutego. Jest ostatecznie widoczne, iż wobec opuszczenia Turcji przez brytyjską misję wojskową bez osiągnięcia rezultatów, żywione optymistyczne oczekiwania, wynikające z konferencji w Kairze oraz z rozmów w Ankarze, nie spełniły się, tak pisze konserwatywny angielski tygodnik „Truth”. — Jakkolwiek aliancy przywódcy nie oczekiwali od Turcji, że przystąpi ona do wojny, to przecież mieli oni nadzieje, że Turcja odstąpi do dyspozycji bazy na urządzenie lotnisk „dla spodziewanego ataku na Europę”.

Zgłaszając się ochotniczo do pracy w Rzeszy Niemieckiej — masz prawo wyboru miejsca pracy.

Zgłoszenia: BIURO INFORMACYJNE dla pracowników używanych umysłowych Krakau, Burgstr. (Grodzka) L. 60

WYSTAWA SWIATOWA ZARAZA ŻYDOWSKA przedłużona została do 29 II 1944

W RZESZOWIE HALE WYSTAWOWE Marktplatz 20 codzień otwarte od godziny 9-tej do godziny 18-tej

KSIAZKI kupuje — płaci najlepsze ceny Antykwariat S. ADAM

HAK K Warszawa — Złota 29 poleca hurtowo po cenach najniższych wody kwiato... KOLORNY, WILBRA, OKOLIT BARWINEK — FARBOL

KSIAZKI Kupuje — płaci najlepsze ceny ANTYKWARIAT „ADAM”

Pracownia koider i motorcy Kraków Stolarska 6. MIECZYSLAW WŁDARCZYK

Drewniaki sznurowca, spody artyst., śniegowca poleca Firma „SZCZEPKO-TONKO”

Przedsiębiorstwo Spedycyjne-przewozowe Inż. M. Krókowski Kraków, ul. Rejtana 7.

Czungczaj dawniej „BARBARUM” oraz sztuczne sok! tej samej fabryki, uznane za najlepsze z dotychczas znanych najtaniej, najlżelej

OKOLIT DO DOMOWEGO BARBONANIA TANIEM w każdym domu

Wolne posady

Praktykant rolny, kawaler, ukończona Szkoła Rolnicza... Pracownia koider i motorcy Kraków Stolarska 6.

Posad poszukują

Czysta, energiczna, pracząca, przyjmie prace w lepszych domach. Zgłoszenia pod „740”

Kupno nieruchomości

Kamieniec, wille, dom 1—2 rodzinny, parcie, kupię zaraz: Kraków, Basztowa 10, m. 1.

Kupno

Srebro stare kupuje Chwilkowski Kraków Krakowska 1 pod Arkadami

Poszukuje futer, lisów, spodów futrzanych, kołnierzy, wszelkiej garderoby...

Poszukuje futer, lisów, spodów futrzanych, kołnierzy, wszelkiej garderoby...

Sprzedaż

Materace wiosienne, 6 sztuk, okazynie sprzedam. Kraków, Dietla 29/14, ofc. „Lisa”

Fortepian „Bergner Wien”, krótki czarny, piękny ton, dobrze utrzymany...

Fortepian „Bergner Wien”, krótki czarny, piękny ton, dobrze utrzymany...

Komis Grodzka 59 Ubrania Płaszcz Lisy i t. d.

OBRAZY

Najwybitniejszych malarzy polskich oraz inne rzeczy — sprzeda

OMIS - Kraków, Pl. Dominikański 4

KSIAZKI Powieści, dla młodzieży, technologia, przyroda, medycyna, sztuka kupuje pojedynczo i całe zbiory

Wózek luksusowy „Konkon”, sprzedam. Krakau, Mostowa 1, m. 3.

Rożne

W niedzielę, 20. II. zginął kolo stacji ples duży, czarny z białym popiersiem, wabi się „Rebus”